

[illegible][illegible]

ԱՆՔՈՐԱՆԻՈՒ ԹԴՈՍՏՈՒ 17 Ն. 2589

Քեանիմէ յի էրարարիս իօնըստաւ միտալ-
եաւ տեղ իյլէ միւ տիր :

Սըմարըշ օրունաւ դաւաւ , աղլուաւան

բիւմէթին զապուէք ընդա կէսմէք-
րիւնը :

Պօնապարթ թարափլըւրընէ Էֆ-
քեարընճա, Ալմանեա տէվլէթինին, Խա-
բանիա հիւքիւմէթին հաղըրէսինին ըէս-
մէն թանրընաւընը թէքլիֆ իթմէսի,
Ֆըրմանաւա գարչը պիր թէսպիր իթ-
թիխաղ տիմէք պուլունուպ, նէթի-
ճէսի տալի ֆըրմանաւըն իթաւեա իլէ
ուզլաշարմադ տան իպարէթ օլաճադ-
ալը :

ԹԻԻՃՃԱՐԻՅԷ

Միտ. Ն. Օր. բանուզու	8 3/8 1/2
Տօլարա Է. յի ճինս	5 3/8
Պու. կիւնքի սաթը	10.000 պալա
Բիւսյա տաւրիւն	

ՍԱՐՐՈՅԻԷ

Լոնտոն, 15 օգոստոս	
Էսհապը Ումուժի աշխարհ	45 5/8 7/8
Գարանաւը	45-1/2 5/4
65 իսթիգրալը	85 3/4 5/4
69 »	81 3/4 82 1/4
71 »	75 1/2 76
Պոն ալի թիւ գոր (Սլրի Ա. Ի.)	92 1/2 8/8
Ինկիլիլ գոնսլտի	
Բարիս 14 օգոստոս	
Էսհապը Ումուժի աշխարհ	44 22 1/2
Գարանաւը	265
Բուժիլի չըմէնալիքի օլ ճիւլիլի	106
Ֆըրմանաւը ֆոնտուսու	5 00
» »	5 00
» »	65 75
Իթ ալիա	67 60

ԳՍԱՍԹԱ ԲԻԱՍԱՍԸ

Լա. Ս. Ե. օգոստոս ուղչամ գար.	48 08
» 5 « սապաճ աշխարհ	47-57
» Է. Է. Է. Է. Է.	48-04
» Է. Է. Է. Է. Է.	47-56
» Սապաճ 5	48-05
Իսթիլիլ 1865	515
» 1865	514
» 1869	267
» 1872	76
» 1875	244
Քրէտի ժէնէրալ	7-1/2
Սոսիթի ժէնէրալ աղ սիւնարը	6-1/2
Սոսիթի ժ Օթ օման	4-7
Սոսիթի ժ պանդաւ աղ սիւնարը	4-1/2
Պանդ Գոմէրալ	
» Վէրիլի	
» Սոսիթի ժ Օթ օման	
Շալէնալիքի օլ ճիւլիլի Էսիլի	107-1/4
» » Է. Է. Է.	81
Քրէտի ճիւլիլի	570
Քրէտի ճիւլիլի	23 քաղօնթ օ
Քրէտի ճիւլիլի	75
Քրէտի ճիւլիլի	100
Քրէտի ճիւլիլի	11 12
Քրէտի ճիւլիլի	10

ԳՍԱՍԹԱ ԲԻԱՍԱՍԸ

Ինկիլիլ Էրաւը	109-27
Ֆըրմանաւը օլ ճիւլիլի	87-24
Բու	89-65
Քրէտի ճիւլիլի	51-25
Քրէտի ճիւլիլի	55-
Քրէտի ճիւլիլի	4 55
Քրէտի ճիւլիլի	127-10
Քրէտի ճիւլիլի	104-10
Քրէտի ճիւլիլի	8 54

ԵՐԳԵՅԻՆ

ՊԱՏԱՐԱՆ

ԻՐԱՆԻԱՆ ՍՐԲԱՅԻՆԻ

Մանգուճէն 2588 ինճի նիւսթիսինսին
պաղընէ)

Աղղային վարչութիւնը իւր այս աղ-
ն օրէնութեանը ուրիշ պատճառ մի ևս
յառաջ կը բերէ, թէ իրիմեանը Մշոյ

Ս. Կարապետի վանուց ընդի միաբան
չէ, ուստի Գլխակայ վանքը կառնու-
ւալարազ մեզ բաժին կը թողու և կը-
սէ. վարազայն 'ի վարազ, և Ս. Կա-
րապետին 'ի Ս. Կարապետ :

Շատ բնական կը լինէր այս դատա-
տանը, եթէ վանական գերդաստան-
ները համարուէին այնպէս, ինչպէս
աշխարհի ընտանեկան գերդաստանաց
կազմութիւնը, ուր Պողոսը Ապօղոսին
տուն իրաւունք չունի մանել, բայց
վանական գերդաստանաց գլխութիւն
կամ իրաւունք այդպէս չէ, վան զի
վանականները, ինչպէս միւս եկեղե-
ցականքը, մի և նոյն Աւետարանի պաշ-
տօնեայներն են, և Աւետարանը զի-
րենք հաւասար և անխտիր եղբայր կը
ճանաչէ, և ոչ ևս իւրաքանչիւր վան-
քերը վանական եղբայր համար իրեւ
բաժանեալ և սեպհական ժառանգու-
թիւն է, որ տիրապէս ժառանգելոյ
իրաւունք ունենան : Այլ այսպէս նը-
կատելով չէ թէ եղծել կուզեմ այն
հնաւանդ բարեկարգութիւնը, զոր
սահմանը են մեր նախնի վանական
հարք, որ իւրաքանչիւր վանքը իւր
միաբան եղբայրներով առանձին ա-
ռանձին վանական գերդաստաններ
կը կազմուին, այդ զիտեմք ու կը հա-
ւանիմք :

Սոսիթին ոչ կրնամ հասկնալ և ոչ
կրնաւորութիւն մի վանուց միաբան
եղբայր հաւ ուրիշ վանական եղբայր
մի կարող չէ միանալ կամ եղբայր հա-
մարուիլ հաւասար իրաւունքով, երբ
նոյն վանից սահմանադրեալ կանոնաց
հպատակութիւն կուտայ : Երբ խտիր
և վիճակայ, անհնարին է մէկ կողմէն
ի միւս կողմը անցնիլ : Հապա ինչպէս
Աղղային վարչութիւնը յամենայն ժամ
իւր օրինական անօրէնութեամբ ան-
խառնապէս կորչէ ու կը կարգէ պաշ-
տօնեայները այս քաղաքէն միւս քա-
ղաք, այս վանքէն ի միւս վանքն :

Արդ՝ եթէ իրիմեանը անընդի լի-
նելով իրաւունք չունէր Մշոյ սուրբ
Կարապետի վանուց վանահայր լինել
կամ միաբան համարիլ, ինչու ապա
1862 թ ունայ Արմաշու տէր Ստեփան-
նոս տեղապահ սրբադանի օրով՝ աղ-
ղային վարչութիւնը զիս վարազէն
ի Տարօն կը կոչէ. միթէ այդ իրա-
ւունքն և սահմանադրութիւնն անձա-
նօթ էր իրենց : Եթէ պէտք էր եր-
բեմն իրիմեանը Մշոյ աշխարհին, իսկ
այժմ այդ պէտքն ալ պիտանուի իւր
չունիլ :

Պէտք էր յայնժամ՝ երբ յիշեալ
թուականէն սկսեալ գրեթէ ութ տա-
րի Աղղային անցեալ վարչութիւնը
անընդհատ պատերազմ մղեցին Գլա-
կայ վանուց սահմանութեան դէմ :

Յուշ բերէք, մի մոռնաք, այս ճա-
կատարարին նահատակն օվ էր, որ
կրակին դէմ, դնտակին դէմ, միշտ
զինեալ մղեցնելով, վերջապէս աղղա-
յին իշխանութեան պատիւը բարձրա-
ցուց Տարօնի լեւան վրայ և համբը-
րութեամբ նուաճեց իւր վանական
կորայրները :

Այսպիսի և այսպիսի անձնաւորու-
թեամբ հանդերձ, հազար եղուկ,
զիւս իրիմեան իրաւունք չունի Գլա-
կայ վանուց վանահայր կամ միաբան
անուանիլ, և այսօր կը հանես ու կը
վարեն զինքն անհարազատ և անժա-
ռանց համարելով :

Կաղնիւմ, որ ճանաչեալ զիս ևս
Արաւստիւն տան ստորուկ հաղարը
չեմ. Հայ եմ և Գրիգորի եկեղեցւոյ
տան աղրատուր ժառանգորդ : Այդ

խտրութիւնը ոչ Աւետարանը կընդու-
նի և ոչ եկեղեցին. եթէ երաւոյնէմ
օրինակ բերես, կըսեմ. այդ իրեւ
միայն բացառութիւն ընդ ունեց Աղղ
թէ՛ խաղաղութեան և թէ՛ այլ բա-
նաւոր պատճառներու համար. զի Ա-
ւետարանի որդւոյ կամ պաշտօնէից
առաջ Սիօնի աղաւտ լեռան ժառան-
գութիւնը մենավաճառութիւն չէ :
Եթէ Գլաւայ եպիսկոպոսը Գլաւայ վա-
նուց վանահայրութեան անժառանգ-
է, Բաղիշոյ եպիսկոպոսը կարող է
ժառանգորդ լինել :

Այո՛, զիս գտնելու համար օրի-
նաց ոգին յառաջ կը բերէք. ևս կը
զարմանամ շատ՝ երբ խառն ժողովը
այս խնդրոյն մէջը ոգին միայն կը յի-
չէ, տառը կը մոռնայ. կը ժառմ, ոգին
և տառը իրարմէ մի՛ բաժնէք, զի
այդ բաժանեալ դուր թեմամբ զխրիմ
եան միւրեւալ համարեցին :

Արդեօք ինձ ևս այս խնդրոյն համար
միայն հարկն ստիպել է օրինաց ո-
գին ըմբռնել և տառն ի բաց թողուլ :
Սոսիթի է այդ անխախտ հարկը
զիս ալ կստիպէր որ մերթ ընդ մերթ
օրինաց ոգին յարգելով բաւ է ասեմ
և գործեմ. բայց սահմանադրաւոր
նախորդ վարչութիւնը բաւ համարեց
զայս, խտիր տառական ճշդութիւն
պահանջել, և այնքան վառ վեցաւ օ-
րինաց նախնիներով, որ ի վերջոյ ձեռ-
նարկեց զիս ամբաստանել և ինքն օ-
րինաւոր հանդիսացաւ :

Արդ՝ երբ ներկայ վարչութիւնը իւր
նախորդին պէս նախնաւոր է Սահ-
մանադիր օրինաց, ինձ իրաւունք կու-
տայ խնդրել, որ իւր սկզբան և ուն-
աւոր համաձայն գործէ և պաշտէ սահ-
մանադրութեան օրէնքն իւր գլուխ,
այլ իւր տառով : Եթէ այսպէս օրի-
նաց ոգւոյն և տառն իրաւանց զօ-
րութեամբ ձեռնարկեալ այս խնդիր
լուծել և պարզել, Գլղ. յօդուածն
երբէք բաւական չէ՝ ոչ ուղւոյ և ոչ
տառով զիս Գլաւայ վանից վանահայ-
րութեան պաշտօնէն լուծել :

Տեսցուք այժմ նաև թէ վանօրէից
խորհրդոյ հրահանգն ինչ է և ինչ կը
տրամադրէ վանահայր պաշտօնէին
ամբաստանութեան և հրաժարման
համար :

Երեմաներորդ. երկրորդ յօդուածը
կ'օրինադրէ : «Եթէ վանահայր և միա-
բանութեան մէջ անհամաձայնութիւն
ծագի, կեղծ. վարչութեան պիտի
զիմեն» : Դիմենք ուրեմն, ևս չը դի-
տեմ թէ նոքա (միաբանութիւն) վաղ
քան զմեզ դիմե՛ր են, և թէ իրաւել
Ս. Կարապետի վանից յիւրանաց ընդ-
հանուր ժողովը Սահմանադրապէս բու-
ղուք հանել է վարչական ատենիդ ա-
ռաջ, և ըստ նոյն հրահանգի երեմանե-
րորդ և օթներորդ յօդուածին կեղծ.
վարչութեան կը ծանուցանէ՝ իւր
ամբաստանութիւնն և բարձր. ու-
րեմն կեղծ. վարչութիւնը պարտաւոր-
եալ էր յայնժամ նոյն հրահանգին 38րդ
յօդուածին համաձայն վարուիլ, որ
այսպէս կը տրամադրէ. «Կեղծ. վա-
րչութիւնը նախ բացատրութիւն կը
պահանջէ (անշուշտ վանահայրէն), և
երբ գրաստի հաղորդակցութիւնը չի
բաւականան խնդիրը պարզելու և ըս-
ծելու, կեղծ. վարչութիւնը քննիչ կը
զրկէ նոյն վանքը և անոր տեղեկա-
գրին վրայ իւր վճիռը կուտայ» :

Արդ՝ ինձ իրաւունք տուէք որ խո-
սեմ, ո՛րք են այս հրահանգոյց զոր-
ծաղրութիւնը, ո՛րք ամբաստանադիր,
ո՛րք մեր բացատրութիւնը, ո՛րք քն-

նիչ և հուսկ ապա տեղեկաց իր և վեր-
ջին օրինաւոր վճիռը :

(Մնացեալը յաջորդ թուով)
(Մասիս)

ՊԷՆԻՆԻ ՍՏԷՄԻՆ ԵՄՊԼՈՒԵԻԼԻԲՏԷԻԿ
ՀԱՅԼԻՐԻ

Մանգուճէն 2588 ինճի նիւսթիսինսին
պաղընէ)

Գուլաղլարտա օլան քիւրէյէրէ հէր
քէսին կէօղլու աղըմիշ օլտուղունտան,
հիշ պիր չէյ սէօյլէմէտիքսէն պաշգա,
պիր սիւս վէ պիր կիւղէլլիք տալի
սայմագտա օլտուղլարը հալտէ, զա-
րիպ երբի շուրասը տըրքի, պուրուն-
լարընա քիւրէ թաղանլարը կէօրէն
վէ իշխանէ գատընլար պիլէ, կիւեա
քէնաի եարաղըլարը օնլարընքինտէն
աշաղը Գալլըր պիր չէյ տիր կիպի
կիւղէլլիք վէ իսթիհզա կիլէմէքտէ
տիրէր :

Երանիլէրտէ պու սիւսլէրին տահա
աճայիպլէրի վարտըր :

Պապին տէնիլէն երանիլէրտէ,
գարըլար իշին էն պիւլիւք կիւղէլլիք,
ալթ տօտագլարընն ուղուն օլմաը
օլտուղունտան, կիթտիքէ զիւեա
ուղանմաը արդուսիլլէ, տայիմա քիւ-
րէ կիպի աղըրճա պիր չէյ տամագտա
տըրլար :

Պունտանտա թօհաֆ պիր չէյ վար
տըր : Մէտէնի միլլէթլէրտէ էօրմէր-
լիք տայիմա պիր հիւսնի թիվէճիւհ
վէ մի հապլէթ ալէմէթի վէ տույ-
լուտա էսէրի օլտուղու թաղալրտէ,
պիր չօղ երանիլ թայիլիլէր, մէղ-
քիւր տուլլուտան տալի պի խաղըր
պուրունտուղլարընտան, էօրմէր տէ-
նիլէն չէյ պիլմէքտէ տիրէր :

Պաղը թայիլիլէրտէ, պիր պիւլիւք
իլէ լաղըլարը իտէր իքէն, օթ ուրմաղ
վէ էօյլէ սէօյլէմէք, թաղիմ թիվէր-
լիք սանլարըլը կիպի, պաղը թայիլ-
իլէրտէ տալի, արդաւըր տէօնէրլը
լաղըլարը թիվէք, գարըլընտաքինի
պիւլիլթմէք տիր :

Թայիլիլէն պիւրինտէ տալի, պիր
պիւլիլիլէ զիւեա տէ հիւսնիլթ թիվէր-
լիք, եարը պէլինտէն աշաղը ելպիւե-
սինի աշարաղ կէօսթ էրմէքլիք օլտու-
ղու կիպի, տիլէր պիր թայիլիլէն տա-
լի պիւլիլթ պուրունտուղլարընտան չէքմէքլիք
հիւսնիլթ ուրիպլէթ թիվէքլիք տիր :

Պաղը թայիլիլէրտէ լաղըլարը թիվ-
մէք իշին, չօղ լաղըլէր էօրմէք տիր-
մէսէլա, իքէնք, սէս, ճիւս, էշլիա,
վէ լուհ լաղըլէրէր կիպի լաղըլէր
պուրունտուղլարը կիպի, աղաճ լաղըլէր
տալի պուրունտուղլար տէյլլ տիր :
Թօհաֆը շուստա տըր քի, պուրըլար
«տղաճ» լաղըլէրին միլլիք օլմաղըլ-
լարը հալտէ, պուրունտա աղաճլարընա
տալի պիւլիլէր իսթիվլիլթիլի պիւլ-
մէքտէ տիրէր : վէ պուրըլար սէրթ,
թալթլը, սրճաղ, ուղուն, գրասա,
եւ վարաղ վէ էմաղի սրֆաթլարտ
տայիլ լաղըլէրէր տալի միլլիք օլ-
մաղըլլարընտան, «սէրթ» տէյլէք
եկրտէ, «թաղ կիպի» վէ եւ վարաղ-
տէյլէք եկրտէ «պի կիպի» վէ զայ-
րիլիլթ տիրմէքտէ տիրէր :

Պիր թաղըլմ երանիլէր տալի վար
տըր քի, տալի իսթի օլմաղըլ անճաղ
«պիր» վէ «իքի» լաղըլէրէր պիւլ-
մէքտէ օլմաղ, վէ ալթընա գատուր
սայմաղ իշին, պիր, իքի, իքի-պիր,
իքի-իքի, իքի-իքի-պիր, իքի-իքի-
իքի տիրմէքտէ տիրէր : Այսթիլար
եւ պանիլէրինտէն հիշ պիր թաղըլմ
տէօրթմէն գիւտտէ տալի պիւլմէքտէ
լէրինտէն, պիր էլլէրինին բարմաղ-
լարըլը պիլէ թէքմիլ սոստանուղլար տա

